

inhoud

Editoriaal	
Vakantiewerk!	1
Sociaal	
De vakantiejobs komen eraan	2
Het begrip ontvangsten in de nieuwe VZW-wet als maatstaf van grootte	3
Kamer keurde nieuwe vrijwilligersstatuut goed	7

Editoriaal

Vakantiewerk!

Hervé Briet en Philippe Verdonck

Het jaar is reeds halfweg en de meesten van ons snakken naar de zomervakantie. Tijdens de kalme zomermaanden zullen we kunnen genieten van een verkwikkende rust. Maar we kunnen ook de kans schoon zien om enkele dringende klusjes te klaren, waarvoor we tijd te kort kwamen in de loop van het jaar.

Het in orde brengen van het dossier van een VZW is dikwijls een van die “vakantiewerken”.

En dit is dit jaar des te belangrijker, aangezien de termijn om zich in orde te stellen met de nieuwe vereisten als gevolg van de hervorming van het VZW-recht in principe afloopt aan het einde van het jaar 2005.

Men zal dus de inhoud van de statuten moeten nakijken, controleren of het dossier van de vereniging volledig is en of het voldoet aan de nieuwe voorwaarden enz.

Ook de wetgever ligt “vakantiewerk” te wachten.

De uitvoeringsbesluiten van de wet van 2 mei 2002 zijn immers nog niet allemaal goedgekeurd.

Voor zover wij weten, werd er immers nog niet gestemd over het koninklijk besluit betreffende de bekendmaking van de akten en documenten van de internationale verenigingen zonder winstbejag en de stichtingen van openbaar nut.

Dat is wel heel verbazend, aangezien de Minister van Justitie ongeveer een jaar geleden, in antwoord op een parlementaire vraag (P.V. nr. 3-953 van N. de T'Serclaes van 17 mei 2004), had geantwoord dat die publicatie er vlug zou komen...

Bovendien is er nog het besluit voor het in voege treden van de bepalingen van de programmawet van 27 december 2004 betreffende de hervorming van het schenkingstelsel, van de internationale verenigingen zonder winstbejag en van de stichtingen van openbaar nut.

Ongetwijfeld wil de Regering met al die teksten in één keer komen. Volgens onze informatie zou er tussen dit en het einde van de maand een besluit worden gepubliceerd...

Ten slotte trad de hervorming al twee jaar geleden in voege en behoren wij tot degenen die menen dat er gedacht kan worden aan een evaluatie van de nieuwe maatregelen.

De zomer is een goede periode om wat afstand te nemen en die hervorming rustig te bekijken, om de positieve en misschien ook de negatieve kanten van het nieuwe stelsel te bestuderen.

Maar laat deze overwegingen uw zomermaanden vooral niet vergallen. Tot ziens, in september!

Sociaal

De vakantiejobs komen eraan

Bernard Nyssen

Bij het naderen van de schoolvakanties maken de werkgevers zich klaar om studenten te werk te stellen, zowel om de afwezigheid van personeelsleden op te vangen, als om die jongeren de kans te geven een beroepsmilieu te leren kennen. Meer en meer doen ze een beroep op uitzendkantoren om die tijdelijke werkkrachten te vinden. Toch zijn er nog veel studenten die zich rechtstreeks aanbieden, meer bepaald de kinderen van de personeelsleden. Het kan dus nuttig zijn hier enkele basisregels in herinnering te brengen.

■ De contractuele relatie

Een arbeidscontract voor studenten is een arbeidscontract. De student wordt op die manier een personeelslid van de werkgever die hem tewerkstelt.

In die hoedanigheid geniet hij dezelfde rechten en heeft hij dezelfde plichten als de andere werknemers van die werkgever (loonschaal, arbeidsduur, vakantie en feestdagen, regels aangaande ziekte en ongevallen...).

Dat contract moet schriftelijk zijn en van een bepaalde duur, die hoogstens zes maanden mag bedragen. Indien het contract langer duurt, valt het niet meer onder deze speciale categorie en wordt het een normaal arbeidscontract.

Het moet een reeks verplichte en door de wet bepaalde vermeldingen bevatten, waarop we hier niet dieper ingaan.

Uiterlijk op het ogenblik waarop de uitvoering van het contract begint, moet de werkgever de onmiddellijke aangifte van tewerkstelling doen (Dimona), die meteen de einddatum van de prestaties moet bevatten.

■ Sociale zekerheid

Aangezien het al dan niet onderworpen zijn aan de sociale zekerheid veel invloed heeft op de kosten voor het tewerkstellen van jobstudenten, is dit een belangrijke kwestie. Tijdens het school- of academiejaar is een student er in principe aan onderworpen; de patronale en persoonlijke bijdragen zijn dan gelijk aan die voor alle werknemers.

Tijdens de schoolvakanties (ofwel tijdens de maanden juli, augustus en september), kan het zijn dat studenten er niet aan onderworpen zijn, indien er cumulatief aan volgende voorwaarden is voldaan:

- de tewerkstelling van alle contracten bij alle werkgevers samen mag niet langer zijn dan 23 dagen;
- de student mag er niet aan onderworpen zijn geweest wegens een activiteit bij dezelfde werknemer tijdens het voorafgaande school- of academiejaar, zonder dat er rekening hoeft te worden gehouden met prestaties buiten de periodes van verplichte aanwezigheid in de onderwijsinrichting ('s avonds, tijdens de weekends, tijdens de schoolvakanties).

In dat geval moeten de werkgever en de student een beperkte solidariteitsbijdrage betalen.

■ Persoonlijke situatie van de jobstudent

De student houdt zijn recht op kinderbijslag in stand:

- tijdens het schooljaar: wanneer hij wordt tewerkgesteld in het kader van een arbeids-overeenkomst voor studenten die op regelmatige wijze is gesloten of wanneer hij niet meer dan 79 uur per kalendermaand werkt;
- tijdens de schoolvakanties: zonder beperking van contract, duur van de prestaties of hoogte van het inkomen.

Wanneer het gaat om de laatste schoolvakantie, geldt de tijdens het jaar van toepassing zijnde regel (maandelijks plafond van 79 gepresteerde uren) vanaf de maand augustus.

Wanneer de student is ingeschreven als werkzoekende, mag hij bovendien per maand niet méér dan 435,48 euro bruto verdienen.

Betreffende gezondheidszorg blijft de student hoe dan ook verzekerd via de persoon van wie hij ten laste is tot de leeftijd van 25 jaar.

In fiscaal opzicht, ten slotte, mag de student ten laste van zijn ouders blijven zolang zijn belastbaar inkomen niet hoger ligt dan 3.386,67 euro bruto tijdens het kalenderjaar 2005 (ofwel, na aftrek van de forfaitaire kosten, 2.540 euro nette).

Indien hij ten laste is van een alleenstaande ouder, worden die maximumbedragen opgetrokken tot respectievelijk 4.854,44 euro bruto en 3.670 euro netto.

Nieuw vanaf 1 juli 2005

De regering heeft besloten bovengenoemde brutobedragen op te trekken tot respectievelijk 5.812,50 en 7.255 euro.

Het is wel nog wachten op de verordening die deze beslissing moet uitvoeren.

Het begrip ontvangsten in de nieuwe VZW-wet als maatstaf van grootte

Johan Christiaens, Ivo Dierickx, Manuela Van den Berghe

Co-voorzitters en medewerker Werkgroep not-for-profit & public sector accounting
(Commissie voor Boekhoudkundige Normen)

Het begrip “ontvangsten dan uitzonderlijke ontvangsten, exclusief BTW” blijft ook na de totstandkoming van de nieuwe VZW-wet een onduidelijk begrip. Sommigen interpreteren het begrip naar de geest van de wet, anderen dan weer naar de letter. Hieronder vergelijk we de verschillende visies met elkaar.

Gedurende het hele wordingsproces van de nieuwe VZW-wet is het criterium omtrent de “ontvangsten andere dan uitzonderlijke ontvangsten, exclusief BTW” een punt van uitvoerig debat geweest. Ook na de lancering van de definitieve wet bleef onduidelijkheid bestaan over de interpretatie van het begrip ontvangsten. Enerzijds werd gesteld dat de wetgever de grootteorde wenst te meten op basis van de “operationele stroom” (exclusief financiële opbrengsten en uitzonderlijke opbrengsten) en dat in tegenstelling tot de louter financiële bewegingen. Anderen interpreteerden de wettekst dan weer naar de letter, waardoor men rekening houdt met de ontvangsten zonder hun voorwerp in acht te ne-

men. Enkel de uitzonderlijke ontvangsten worden in een dergelijke visie buiten beschouwing gelaten. In een antwoord op een parlementaire vraag¹ scheidt de minister van Justitie klaarheid: het criterium ontvangsten betreft alle ontvangsten volgend uit de normale werkingsactiviteiten van de vereniging, wat dus inhoudt dat naast de uitzonderlijke ook de financiële ontvangsten moeten worden afgetrokken.

Tijdens de voorbereidende werkzaamheden inzake de VZW-wet rezen discussies rond diverse topics: moeten de drempels al dan niet cumulatief vervuld worden, moeten de drempels niet in de wet zelf al nauwkeurig bepaald worden. Tevens was er onenigheid over het al dan niet verhogen of verlagen van de drempels, over de definiëring van bepaalde begrippen, enz. Uiteindelijk opteerde men, naar analogie met de wetgeving betreffende de vennootschappen voor vastgelegde criteria.

■ Bepalingen VZW-wet

Overeenkomstig artikel 17, §3 van de VZW-wet houdt een vzw haar boekhouding en maakt zij haar jaarrekening op overeenkomstig de Boekhoudwet van 17 juli 1975 wanneer bij de afsluiting van het boekjaar, met betrekking tot ten minste twee van de volgende drie criteria bereikt zijn:

- het equivalent, gemiddeld over het jaar, van 5 voltijdse werknemers ingeschreven in het personeelsregister dat wordt gehouden overeenkomstig het KB nr. 5 van 23 oktober 1978 betreffende het bijhouden van sociale documenten;
- in totaal 250.000 euro aan andere dan uitzonderlijke ontvangsten, exclusief de BTW;
- een balanstotaal van 1.000.000 euro.

Volstrekt identieke criteria komen tevens voor in de artikelen 37, §3 (voor de stichtingen) en 53, §3 (voor de internationale verenigingen zonder winstoogmerk) van de wet. Het zijn bovendien dezelfde criteria, zij het met hogere bedragen, op grond waarvan een onderscheid kan worden gemaakt tussen grote verenigingen en stichtingen en zeer grote verenigingen en stichtingen. Laatstgenoemden zijn daarenboven verplicht hun jaarrekening ter financiële audit en waarmerking voor te leggen aan een commissaris die lid is van het Instituut der Bedrijfsrevisoren.

Om de grootteorde te bepalen spreekt de wetgever dus over “ontvangsten andere dan uitzonderlijke ontvangsten, exclusief BTW” en niet over omzet. Dat lijkt eenvoudig, maar wat bedoelt de wetgever eigenlijk en hoe moet men ontvangsten interpreteren?

■ Eerste visie: geest van de wet

Een eerste visie is dat de wetgever met “ontvangsten andere dan uitzonderlijke ontvangsten, exclusief BTW” bedoelt: het equivalent van wat men in handelsondernemingen omzet en bedrijfsopbrengsten noemt. Dat is de omzet in het geval de VZW goederen en diensten verkoopt (bv. cafetaria) + subsidies en schenkingen die beschouwd kunnen worden als gerealiseerd tijdens het boekjaar + ledenbijdragen enz... Zoals ook bij ondernemingen worden financiële opbrengsten niet in aanmerking genomen omdat ze als het ware niet representatief zijn voor de grootteorde van de organisatie. Volgens deze eerste visie wil de wetgever de grootteorde meten op basis van de “operationele stroom” (excl. financiële opbrengsten en uitzonderlijke opbrengsten).

Omdat de meeste vzw's gewoontegetrouw redeneren in termen van ontvangen omzet (“cash”) in plaats van in termen van verdiende omzet (“accrual”), heeft de wetgever ongetwijfeld het woord “opbrengsten” vervangen door de term “ontvangsten”. Hij blijft bedoelen de “ontvangsten” als indicator van de opbrengsten en niet de “ontvangsten” die

¹ Vraag nr. 385 van mevrouw Liesbeth Van der Auwera van 5 oktober 2004 (N.) aan de vice-eerste minister en minister van Justitie

louter het gevolg zijn van financiële bewegingen (bv. ontvangen voorschotten, ontvangen leningen, door te storten ontvangen waarden, e.d.).

Onderstaand voorbeeld tracht deze begrippen concreet te verduidelijken:

Voorbeeld: vzw "Prinz" 20N0

Ontvangsten			
Bijdragen leden	100	(a)	
Verkopen cafetaria	200	(a)	
Verkopen clubboek	50	(a)	
Werkingsubsidies	40	(a)	
Verhuur garagebox (behoort niet tot de basisdoelstelling vzw)	5	(b)	
Interesten beleggingen	60	(c)	
Gestort provenu lening	1.000		
Ontvangen voorschotten	500		
Subsidie voor aankoop nieuw clubhuis	2.000		
Uitzonderlijke recuperatie diefstalverzekering	10	(d)	
Totaal ontvangsten 20N0	3.965		
Totaal ontvangen "opbrengsten" (a)+(b)+(c)+(d)	465		
bestaande uit:			
Ontvangen "omzet" (a)	390		
Ontvangen "andere bedrijfsopbrengsten" (b)	5		
Ontvangen financiële "opbrengsten" (c)	60		
Ontvangen uitzonderlijke "opbrengsten" (d)	10		

In dit voorbeeld en volgens de eerste visie zijn dus de ontvangen "opbrengsten" excl. financiële en uitzonderlijke "opbrengsten" gelijk aan $(a) + (b) = 395$, dat in aanmerking komt als drempel ter bepaling van de grootteorde.

Art. 15§4 (W. Venn.) dat van toepassing is, stelt dat: "Wanneer de opbrengsten die voortspruiten uit het gewoon bedrijf (...) voor meer dan de helft bestaan uit opbrengsten die niet aan de omschrijving beantwoorden van de post "omzet", dan moet voor de toepassing (...) onder omzet worden verstaan: het totaal van de opbrengsten met uitsluiting van de uitzonderlijke opbrengsten." M.a.w., dat betekent dat als "andere bedrijfsopbrengsten" (b) + financiële "opbrengsten" (c) groter zijn dan 50% van "omzet" (a), men als drempel moet nemen $(a) + (b) + (c) = 455$. Schematisch ziet dat er als volgt uit:

(b) + (c) > 50% (a) ?	
Ja, dan drempel = $(a) + (b) + (c)$	Nee, dan drempel = (a)

Door het feit dat de voorwaarde in de VZW-wet op het woord "opbrengsten" na, letterlijk zeer goed lijkt op de bepaling in art. 15 §4, zou men kunnen aanvoeren dat het voor vzw's steeds gaat om de (ontvangen) "opbrengsten", andere dan de (ontvangen) uitzonderlijke "opbrengsten", m.a.w. als drempel steeds $(a) + (b) + (c)$. Dat blijft een interpretatie binnen de eerste visie, die echter weinig repercussies zal kennen omdat het onderscheid tussen "omzet" en "andere bedrijfsopbrengsten" dikwijls vrij vaag zal blijken in vzw's en men "omzet" ruim zal interpreteren. Waar het wel duidelijk verschilt is in de financiële opbrengsten. Maar ook hier is het wellicht een storm in een glas water, want vzw's zullen in het algemeen waarschijnlijk beperkt geconfronteerd worden met financiële opbrengsten.

Samenvattend kan worden gesteld dat deze eerste visie uitgaat van "opbrengsten" exclusief uitzonderlijke, maar om redenen van eenvoudigheid deze opbrengsten meet in termen van hun ontvangsten.

■ Tweede visie: letter van de wet

Een tweede visie druist hiertegen in en interpreteert de wettekst restrictief. Het gaat letterlijk om de ontvangsten van de vzw zonder te kijken naar hun voorwerp. Enkel de uitzonderlijke ontvangsten worden buiten beschouwing gelaten. Dat betekent dat niet alleen ontvangsten ten gevolge van handelsactiviteiten in aanmerking komen, maar ook ontvangsten van aangegeven leningen of terugbetalingen van verstrekte leningen. Ontvangen voorschotten, subsidies, financiële middelen om welke reden dan ook gelden dan als ontvangsten. Ontvangen subsidies en schenkingen tellen volledig mee zonder te kijken naar hun realisatie tijdens het boekjaar. Met andere woorden, behoudens de uitzonderlijke telt gelijk welke ontvangst van het boekjaar mee in het criterium. Terugkijkend naar bovenvermeld voorbeeld zou dan de drempel liggen op de totale ontvangsten (excl. uitzonderlijke), hetzij $3.965 - 10 = 3.955$.

Op het eerste zicht lijkt dat logisch aangezien uit artikel 17 §3 van de VZW-wet kan worden afgeleid dat alle “niet uitzonderlijke” ontvangsten mee in rekening moeten worden gebracht. Nochtans kunnen er ernstige vragen worden gesteld bij een dergelijke visie en het is maar de vraag of de wetgever dat zo bedoeld heeft:

- Zo is het begrip “uitzonderlijke ontvangsten” nergens gedefinieerd, terwijl “uitzonderlijke opbrengsten” wel boekhoudrechtelijk gebruikt worden.
- Moeten “uitzonderlijke ontvangsten” dan geïnterpreteerd worden als zijnde “uitzonderlijke opbrengsten”. Zo ja, dan leidt dat tot een contradictie met de (gewone) “ontvangsten”; zo nee, wat zijn dat dan?
- Bovendien moet erop gewezen worden dat er bij de ontvangsten melding wordt gemaakt van “exclusief BTW”. In dit geval moet BTW wel betrekking hebben op het equivalent van omzet, want bij ontvangsten van financiële bewegingen heeft BTW geen betekenis.

Omwille van de onvolkomenheden in de tweede visie kan geargumenteed worden dat de wetgever de eerstgenoemde visie verkiest. De onvolkomenheid in het criterium bestaat erin dat de wetgever getracht heeft om het begrip “omzet” uit het algemeen boekhoudrecht enigszins te vulgariseren naar een VZW-omgeving waarin men traditioneel de termen “ontvangsten en uitgaven” hanteert.

■ Situatie in (zeer) grote vzw's

Er rest ons nog de vraag hoe het wettelijk criterium van de ontvangsten, excl. de uitzonderlijke ontvangsten moet worden geïnterpreteerd in grote en zeer grote vzw's waar er al een dubbele boekhouding wordt gevoerd. Gaat het daar dan om omzet en bedrijfsopbrengsten zoals in handelsondernemingen of blijft daar de kasvisie primeren?

Hoewel de wetgever ook voor hen de drempel definieert in termen van een kasvisie, ligt het voor de hand om daar een beroep te doen op de omzet en bedrijfsopbrengsten zoals ze blijken uit hun volledige boekhouding. Men zou ook kunnen zeggen: voor hen blijft de eerste visie gehandhaafd, zij het dat de drempel wordt gemeten in termen van “accrual” in plaats van in “cash”. Met andere woorden, voor vzw's met een dubbele boekhouding zal men de groep 70/74 (d.w.z. “Omzet” tot en met “Andere bedrijfsopbrengsten”) in aanmerking nemen. De reden dat een “verruimde” omzet beschouwd wordt, is dat in een vzw de bedrijfsopbrengsten niet altijd het gevolg zijn van omzet in de strikte zin van het woord, maar bijvoorbeeld ook ledenbijdragen kunnen omvatten. Deze verruiming is trouwens in conformiteit met het Verslag aan de Koning bij het KB 19/12/2003. Net zoals voor handelsondernemingen zullen de financiële opbrengsten (75) niet in aanmerking worden genomen, behalve

wanneer ze een te belangrijk deel uitmaken van de totale opbrengsten (cfr. art. 15§4 W.Venn. en zie tabel supra).

■ Antwoord op parlementaire vraag

In een antwoord op een parlementaire vraag van 5 oktober 2004 brengt de minister een einde aan de discussie. Ze stelt dat het alle ontvangsten betreft volgend uit de normale werkingsactiviteiten van de vereniging, wat dus inhoudt dat – naast de uitzonderlijke – ook de financiële ontvangsten buiten beschouwing blijven.

Zoals vermeld in het verslag aan de Koning bij het KB van 19 december 2003, evenals in de brochures (website van de FOD Justitie), is het totaal aan andere dan uitzonderlijke ontvangsten door een grote of door een zeer grote vereniging gelijk aan de som van de bedragen van rekeningen 70 tot 74 van de minimumindeling rekeningenstelsel. De rekeningen 75 financiële opbrengsten en 76 uitzonderlijke opbrengsten worden dus uitgesloten.

Uit de voorbereidende werkzaamheden inzake de VZW-wet blijkt immers dat het doel van de berekening van dit criterium bestaat in de bepaling van de grootte van de vereniging via de ontvangsten uit de gewone activiteiten van die vereniging – het equivalent van het boekhoudkundige begrip (enigszins beperkt) omzet. Redelijkerwijs kan worden aangenomen dat de financiële ontvangsten in het algemeen geen ontvangsten zijn die verband houden met en representatief zijn voor de gewone activiteiten van een vzw. Dit betekent dus dat ontvangsten als indicator van de opbrengsten moeten worden beschouwd en niet de ‘ontvangsten’ die louter het gevolg zijn van financiële bewegingen (bv. ontvangen voorschotten, ontvangen leningen, door te storten ontvangen waarde, e.d.).

Het zal waarschijnlijk zeer weinig voorkomen, maar indien blijkt dat de financiële ontvangsten het grootste deel (meer dan de helft) vormen van de ontvangsten van de vereniging, met uitzondering van de uitzonderlijke ontvangsten, dan moet er wel rekening worden gehouden met de financiële ontvangsten. Deze benadering (zie ook tabel) stemt overeen met het bepaalde in artikel 15 §4, derde lid van het Wetboek van vennootschappen inzake de berekening van de omvang van vennootschappen.

Algemeen kan er worden besloten dat de eerste visie, “geest van de wet”, het haalt en dat men dus de ontvangsten van de vzw moet zien als een indicator van de opbrengsten in plaats van ze letterlijk in aanmerking te nemen ter bepaling van de grootteorde.

Kamer keurde nieuwe vrijwilligersstatuut goed

De Kamer van Volksvertegenwoordigers heeft het wetsontwerp betreffende de rechten van de vrijwilligers goedgekeurd. Dat bepaalt het statuut van wie onbezoldigd een taak of een activiteit uitvoert ten bate van een organisatie zonder winstbejag. Meestal gaat het over activiteiten in de sociaal-culturele sector.

Het aantal vrijwilligers in België wordt geraamd op anderhalf miljoen.

Uit het nieuwe statuut blijkt dat vrijwilligers geen zelfstandigen en geen loontrekkers zijn.

Het statuut regelt:

- *organisatienota*: de vereniging die een beroep doet op vrijwilligers, moet hen een nota overhandigen waarin het maatschappelijk doel en het juridisch statuut vermeld staan, alsook het feit dat er een BA-verzekering werd afgesloten;
- *kosten*: een vrijwilliger trekt geen loon maar kan wel zijn kosten terugbetaald krijgen en dit op twee manieren: (1) hij bewijst dat hij die kosten heeft gemaakt of (2) hij opteert voor een forfaitaire terugbetaling van 27 euro per dag of 1.097 euro per jaar;
- *verantwoordelijkheid*: de organisatie moet een verzekering voor burgerlijke aansprakelijkheid aangaan;
- *inspectie*: de sociale inspectie oefent toezicht uit op het vrijwilligerswerk.

De wet en de uitvoeringsbesluiten moeten nog verschijnen in het *Belgisch Staatsblad*.

Bron: Wetsontwerp betreffende de rechten van de vrijwilligers, *Parl. Doc.*, Kamer, zitting 2004.-2005, nr. 0455/011.

<http://www.dekamer.be/FLWB/pdf/51/0455/51K0455011.pdf>

colofon

Redactie: Hervé Briet, Erik De Lembre, Bernard Nyssen, Philippe Verdonck, Johan Christiaens, Ivo Dierickx, Manuela Van den Berghe.

Coördinatie: Johan Papen. **VZW info** is een uitgave van Kluwer Uitgevers. De redactie streeft naar betrouwbaarheid van de gepubliceerde informatie, waarvoor zij echter niet aansprakelijk kan worden gesteld. **Ver-**

antwoordelijke uitgever: Daniel Lefebvre, Ragheno Business Park, Motstraat 30, B-2800 Mechelen **Klantendienst:** tel. 0800 30 144 (gratis nummer), fax 0800 17 529, e-mail: info@kluwer.be,

url: www.kluwer.be. © 2005 Wolters Kluwer Belgique.

Behoudens de uitdrukkelijke bij wet bepaalde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt, op welke wijze ook, zonder de uitdrukkelijke voorafgaande en schriftelijke toestemming van de uitgever.